

5 / 2003
Joulukuu

MIESSAKIT RY

Jäsentiedote

URHO

UUSIA VÄYLIÄ MIEHILLE

WWW.MIESSAKIT.FI

Jäsentiedote 5/2003

TÄSSÄ NUMEROSSA:

sivu 3

Pojat on poikia, miehet miehiä
Tomi Timperi

---

sivu 4

”Täällä kukaan ei ota toista hallintaansa”
Lasse Reijomaa ja Risto Railo

---

sivu 7

Miesten maailmasta
Antti-Veikko Perheentupa

---

sivu 8

Valtuuston syyskokous 2003
(toimitus)

---

sivu 10

Mieshoitajat eivät saa rakastaa potilaita
Jarmo Lindholm

Ilmestymisaikataulu 2004

1/2004 Helmikuu
aineistopäivä 1.2.2004

2/2004 Huhtikuu
aineistopäivä 4.4.2004

3/2004 Kesäkuu
aineistopäivä 6.6.2004

4/2004 Syyskuu
aineistopäivä 29.8.2004

5/2004 Marraskuu
aineistopäivä 31.10.2004

6/2004 Joulukuu
aineistopäivä 12.12.2004

URHO - uusia väyliä miehille

Päätoimittaja
Tomi Timperi

Ulkoasu ja taitto
Tomi Lindfors

Toimituksen yhteystiedot
URHO / Miessakit ry
Annankatu 16 B 28
00120 Helsinki
Puh. 09-612 6620
Faksi 09-6126 6210
Sähköposti miessakit@miessakit.fi

Pojat on poikia, miehet miehiä

Yhdistyksemme toimintaa kehitettäessä on punaisena lankana pidetty ajatusta miesten keskinäisestä tuesta – sekä vertais- että ammattitasolla. Ajatus on jalostunut ruohonjuuritason toiminnasta myös yhteiskunnalliselle tasolle esim. hyvinvointipalvelujen kehittämisen yhteyteen. Puheenjohtajamme *Matti Rimpelä* on käyttänyt puheissaan mielestäni mainiota termiä *miesspesifinen osaaminen*.

Monasti eri keskusteluissa tulee esiin kysymys miehen ja naisen erilaisuudesta, vai onko sellaista ollenkaan, onko enemmänkin kyse ihmisten erilaisuudesta? Sanotaan, että miesten ja naisten väliset erot ovat vähäisiä sukupuolen sisällä oleviin erilaisuuksiin verrattuna. Miksi yhdistyksemme haluaa tarjota miesten hallinnoimaa toimintaa miehille, miksi puhumme miesspesifisestä osaamisesta? Miksi esimerkiksi biologisiin eroavaisuuksiin naisten ja miesten välillä vetoaminen ärsyttää useita tahoja?

Kun pohdiskelen em. asioita lähden liikkeelle selkeästi maallikkotasolta. En ole opiskellut filosofiaa, historiaa, yhteiskuntatieteitä, psykologiaa, biologiaa tms., joten kirjanoppineet saattavat pitää ajatuksiani perusteettomina ja irrallisina heitoina. Niin ne varmasti ovatkin, mutta minusta näistä asioista on hyvä keskustella myös talonpoikaisjärjen tasolla – tasolla, jota uskoakseni suurin osa miehistä edustaa.

Minusta on hyvä miettiä mitä tarkoitetaan, kun sanotaan, että miehet sitä ja miehet tätä. Yhteiskunnallisessa keskustelussa usein teilaetaan, että ei saa yleistää. Näin muodoin kolmannen sektorin toiminta pohjautuukin pääosin marginaaliryhmien tukemiseen. Minusta miehistä voi puhua yhtenä joukkona rohkeasti yleistäen, ja samalla voimavaroja voitaisiin suunnata myös miesten yleiseen tukemiseen. Mainitsemallani talonpoikaisjärjellä ajateltuna biologiset seikat erottavat miehet ja naiset – selkeästi. Ajattelen, että biologinen eroavaisuus on pohja sille miksi miehet ja naiset käyttäytyvät omalle sukupuolelleen tyypillisellä tavalla. Tutut sanonnat vahvista-

vat tätä käsitystäni: pojat on poikia, taitaa olla se aika kuukaudesta, jne. Toisaalta voidaan yleistää tyttöjen kiinnostus nukkeihin, hevosiin, hempeisiin objekteihin, poikiin rakastumisen kohteina, ja toisaalta taas poikien kiinnostus autoihin, urheiluun, jengiytymiseen, tyttöihin rakastumisen kohteina. Tottakai tytöt ja pojat kiinnostuvat myös kaikista em. asioista, mutta pojat tyypillisesti enemmän tietyistä asioista, ja päinvastoin. Samoja sukupuolelle tyypillisiä, yleistettäviä asioita löytyy koko elämän läpi. Sanotaan, että ollakseen mies miesten joukossa, täytyy olla kiinnostunut miehille perinteisistä asioista. Väitän, että vaikka tätä painetta ei olisi, enemmistö miehistä kiinnostuu erityisesti niistä asioista, jotka tälläkin hetkellä ovat miesten erityiskiinnostuksen kohteena.

Mainitsemani esimerkit ovat pinnallisia, mutta kertovat kuitenkin mielestäni konkretian tasolla siitä, että miehet ja naiset tarvitsevat monella merkittävällä tasolla oman sukupuolensa edustajien ja omalle sukupuolelle räätälöityä tukea lähtökohdista, jotka parhaiten oman sukupuolen edustajat tunnistavat ja ymmärtävät – näin vahvistuu itseymmärrys. Erot oman sukupuolen sisällä on asia, jota myös olisi hyvä pohtia oman sukupuolen sisällä – näin vahvistuu suvaitsevaisuus. Mikään edellä mainittu ei vähennä sukupuolten välisen yhteisen keskustelun merkitystä, vaan vahvistaa toistemme kunnioittamista ja siten hyvän tulevaisuuden rakentamista. Perinteiset yhteiskunta- ja perheroolit muuttuvat, oma biologinen sukupuoli ei.

Miessakit ry on sekä kansalais- että asiantuntijajärjestö, ja siksi olisi hyvä, että myös kansalaiset kävisivät keskustelua asiantuntijoille rakkaista aiheista – näin nähdäkseni toteutamme sääntöjemme mukaista tarkoitusta miesten yhteisvastuun ja keskinäisen auttamisen rakenteiden vahvistamistyöstä.

Tomi Timperi
toiminnanjohtaja

”Täällä kukaan ei ota toista hallintaansa”

Teksti: Lasse Reijomaa, Risto Railo

Mies, ero ja ikääntyminen koulutuspäivän valossa

Eläkeliitto ja Miessakit järjestivät lokakuussa 2003 Helsingissä hotellitiloissa ikämiehille 50+ suunnatun koulutuspäivän. Mainontaa oli järjestöjen omissa tiedotuskanavissa, suuressa päivälehdessä ja seurakuntien lehdessä. Perheneuvojat pääkaupunkiseudulla olivat jakaneet tiedotetta. Tilaisuus oli miehille maksuton ja tapahtui RAY:n tuella. Aamiainen, lounas ja päiväkahvi kuuluivat kokonaisuuteen. Koulutuspäivään osallistui 16 miestä ikäjakauman ollessa 31 – 70 vuotta. Kuopukset vaan tulivat mukaan. Useimmat olivat 50-60 -vuotiaita. Kuuden tunnin ajan miehet sekä keskustelivat hyvin intensiivisesti että osallistuivat päivän toiminnalliseen osaan erittäin halukkaasti.

Alustavan luennon ”Miehen erokriisi” perusteet olivat:

Mies tulee myöhässä ja ero on usein yllätys. Toimivallan menetys luo avuttomuuden ja häpeän tunteita ja erolla on vaikutus elämän eri alueille. Miesten epäusko systeemin kykyyn auttaa luo pohjaa katkeruudelle, väkivallalle ja päihteiden väärinkäytölle yrityksenä selvittää kriisistä ja menetyksen surusta.

Olimme kokoontuneet kuolleen suhteen ruumiinavaukseen. Miehen ikäkaudet ja kasvu mieheksi käsiteltiin muutamiin perusnäkökohtiin liittyen; mies joutuu määrittelemään itseään negatioiden kautta: en ole lapsi, en ole nainen, en ole homo. Avioerossa aktivoituvat aiemmat erokokemukset, ja mahdollinen rakkausvaje tulee pintaan. Keski-ikä on parhaimmillaan omien vastuullisten oivallusten ja kypsymisen aikaa. Lassen saksofoni soi ja Riston runot tiivistivät tunnelmaa ja näkökulmia.

Miehet olivat aamupäivällä avanneet itsensä ja puhuneet itsestään, ei ex-puolisoitaan syytellen. Tarve avoimuuteen ja rehellisyyteen oli suuri, ja ennen lounasta suoritettu esittely jatkui monipuolisena keskusteluna myös yhteisellä aterialla. Iltapäivän työskentelyssä miehet väriliitujen avulla hahmoin ja värein kuvasivat oman elämänsä menneisyyttä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta. Siinä oli mahdollisuus tarkastella niitä asioita, joista on kokenut jääneensä paitsi, sekä myöskin sitä, mihin nyt on pyrkimässä ja missä nyt on. Ekspressiivisen taideterapian periaatteiden mukaisesti teemaa lähestyttiin eri taiteenlajien keinoin, ja iltapäivän kuluessa käytettiin myös savityökentelyä ja kirjoittamista. Omien elämäntilanteidensa saattaminen symboliseen muotoon ja vielä eri tyyppisiin materiaaleihin ja näkökulmiin antoi miehille mahdollisuuksia uusiin oivalluksiin. Jokin aivan konkreettinen toimintasuunnitelman saattoi muotoutua.

Mitä tästä opimme?

Mainonta tavoitti miehet. Paikka oli hyvin valittu eli siis luonteva sisäänkäynti. Ei puhuttu terapian, vaan koulutuksen kieltä, johon sitten liittyi huojentavia ja hoitavia elementtejä. Miehin kilpailematon toveruus oli läsnä. Oli tärkeää käsitellä miesten kesken erokysymystä eri puolilta; suhteet lapsiin ja ex-vaimoon, puhumisen vaikeus ja tärkeys, myös taloudelliset kysymykset nousivat esiin. Eriyisesti ensimmäisen erovuoden tunnelmat olivat tärkeä osa-alue. Yritykset sivuuttaa nopeasti eron tuoma suru ja menetys olivat ilmenneet jopa fyysisenä ja psyykkisenä sairautena. Nyt oli puhumisen paikka ja aika. Keskeisinä teemoina nousivat esiin itsetunto-kysymykset sekä syyllisyys ja häpeä aiemmasta elämästä; monet puhuivat koskettavasti uskottomuudestaan. Isän kunnioitus ja äidin rakkaus, ja nyt käsillä olevan ikäkauden antamat kasvutehtävät olivat monipuolisesti esillä. Enää ei ollut tarvetta uhoon, että kyllä tä-

mä poika tästä! Työnteko on hallinnut elämää, ja siksi on jäänyt liian vähän aikaa perheelle. Uusi suhde – menetetyin saaminen takaisin ehkä uudessa muodossa – oli lähes poikkeuksetta tulevaisuuden haaveena. Myös pelkoja sopeutumattomuudesta arjen asioissa uuden kumppanin kanssa tuotiin esille, osin huumorin varjolla ja muistellen ex-vaimon tottumuksia. Tunnelma oli hyvin sensitiivinen ja kaikki osallistuivat – olivathan kaikki vapaaehtoisia! Muutamat olivat jo aiemmin työskennelleet eroasiansa kanssa. Väkivaltaproblematiikkaa myös sivuttiin, lähinnä lapsuudenkodin kokemuksina.

Päivän keskeinen opetus oli, että miehillä on erittäin suuri tarve tavata saman elämänvaiheen läpikäyneitä miehiä ja kykyä analysoida omaa tilannettaan.

Koolla oli ryhmä miehiä, jotka olivat päättäneet selvittää; olivat siis jo pitkällä oman tilanteensa ymmärtämisessä. Ilmeisestikin ikävuodet 50+ ovat hyvin tärkeitä oman elämänsä välitilinpäättöksen tekoa varten. Kuopukset toivat vahvasti esille nuorten miesten kätkeytyksen tarpeen setviä elämänsä kipeytynyttä pohjatilannetta 30. ikävuoden tienoilla. He herättivät vanhemmissa miehissä isällisiä tunteita. Jatko-työskentelyyn miesten keskusteluryhmässä oli ilmeistä halukkuutta. Useat ilmoittivat olevansa valmiita myös sekaryhmissä tapahtuvaan työskentelyyn. ■

TM Lasse Reijomaa toimii free lancer – kouluttajana ja työnohjaajana

Risto Railo on ekspressiivinen taideterapeutti ja valmistumassa johdon ja esimiesten työnohjaajaksi

MENNYT ELÄMÄ

Elämän virrassa
katson taakseni.
Näen vihreää,
elämän vihreää.

Miksi en nähnyt sitä,
kun olin siellä,
vihreän keskellä,
elämän keskellä?

En ehtinyt,
en pysähtynyt pysähtyä,
pysähtyä elämään,
silloin, siellä.

Jokin veti minua pois,
pois siitä elämästä
jokin malli,
johon olin kasvanut.

Nyt näen vihreän kuihtuneen,
näen ohi menneen elämän.
Katson mahdollisuuksia,
onko niitä vielä jäljellä?

Voisinko päästä irti,
irti siitä mallista,
joka veti pois elämästä
ja johdatti harhaan?

Tahdon uuden vihreyden,
tahdon uuden elämän
ja tällä kertaa tahdon itse
olla siinä mukana.

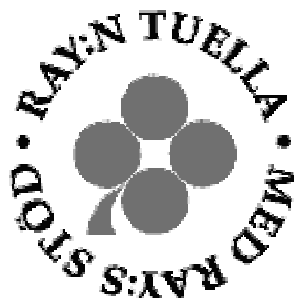
Risto Railo

Koulutuspäivä Lahdessa

”Mies, ero ja ikääntyminen –miten elämässä eteenpäin”

- Aika: Lauantai 17.1.2004 klo 9.30-18 (6 t)
- Paikka: Fellmanni Kongressikeskus, Kirkkokatu 27,
15140 LAHTI puh. (03) 828 3810
- Kohderyhmä: Eronneet miehet, ikäryhmä noin 50+ (voi olla joko avio- tai avoero)
- Kouluttajat: Miesryhmäohjaaja, TM Lasse Reijomaa (puh. 050-5862954) ja taideterapeutti Risto Railo (puh. 050-5719928)
- Tavoite: Koulutuspäivän tavoitteena on edesauttaa eron kokeneiden miesten jaksamista ja lisätä elämänhalua. Tavoitteena on myös antaa tietoa palvelumuodoista, joita on tarjolla.
- Hinta: Maksuton (Ray:n tuki); sis. koulutuksen, lounaan ja kahvit
Mukaan mahtuu max 20 hlöä ilmoittautumisjärjestyksessä
- Järjestäjä: Eläkeliitto ry (Ray:n tuella), yhteistyökumppanina Miessakit ry ja Lahden seurakuntayhtymän Perheasiain neuvottelukeskus
- Lisätiedot ja ilmoittautumiset: projektisihteeri Kerttu Maria Ikonen
Eläkeliitto / Erosta Eheäksi projekti
09 7257 1177 tai 040 725 7667
kerttu-maria.ikonen@elakeliitto.fi
Kalevankatu 61, 00180 Helsinki

Miesten maailmasta

Teksti: Antti-Veikko Perheentupa

Hallitsemistarve, vallanhimo ja kumppanuus

Reviiri muodostaa monilla eläinlajeilla uros-ten elämän tärkeän ulottuvuuden. Reviiri kuuluu myös ihmisen biologiseen perimään. Evoluutiotutkimus on yllättävän vähän kiinnostunut lajikohtaisten sukupuolierojen synnystä, mutta ihmisellä - monien muiden lajien tavoin - uroksen koko ja voimat kertovat valmiudesta puolustaa reviiriä naarasparin ja jälkeläisten turvapaikkana.

Rationaalisina kulttuuri-ihmisinä uskomme jo vapautuneemme eläimellisestä taustasta ja kykenevämmme hallitsemaan itseämme. Tämä on kuitenkin harhaa. Reviiriviettiin pohjautuva taipumus on vain muuttanut muotoaan kulttuurikehityksen myötä. Muutos heijastaa tarpeiden ja tunteiden yleistä taipumusta rehevöityä. Elämää suojeleva miehinen rooli muuntui naisten alistamiseksi. Voimistuksessaan hallitsemistarve on vähitellen paisunut yhä yleisemmäksi ja aggressiivisemmäksi vallanhimoksi. Tuntemme historia on pääosin kertomusta maskuliinisen vallanhimon rajattomuudesta.

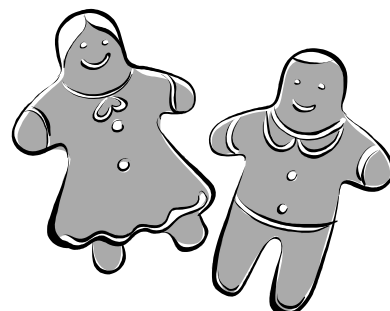
Sukupuolisen ylemmyyden tunne ja siihen perustuva valta on siten kaukaa menneisyydestä periytyvä osa miesten yhteistä identiteettiä. Muutos toiseen suuntaan alkoi lähes kolme vuosisataa siten, kun valitusajattelu nosti esille ihmisen vapauden ihanteen, jonka toteutuminen on - tosin perin hitaasti - ymmärretty myös naisten vapautumiseksi miesten alaisuudesta. Vasta nykyiset sukupolvet ovat joutuneet kohtaamaan tämän muutoksen syvyyden arkipäivässään.

Kun ei fyysinen voima eivätkä saavutetut yhteiskunnalliset asemat enää riitä turvaamaan miesten johtavia rooleja, tiedostamaton kamppailu hajoavan identiteetin säilyttämiseksi ympäristönsä hallitsijoina kärjistyy nopeuden ja voiman ihailuun: vahvat

koneet ja nopeat autot ovat miehisessä maailmassa saaneet ylisuuren symboliarvon. Avaruuslentäjistä, formulakuskeista ja muista huippusuorittajista on tullut yhteisen identiteetin tärkeitä tukipilareita. Ajan oloon tämäkin keino pettää, sillä naiset ovat tunkeutumassa mukaan kaikille vielä miehille elämänalueille.

Periaatteessa on helppo hyväksyä kumppanuus sukupuolten vuorovaikutuksen perustaksi alistamisen tilalle, mutta miten päästä siihen? Aito kumppanuus syntyy kahden yksilön välillä, kun erilaisuuden koetaan rikastuttavan molempien elämää. Naisten elämää jatkava tehtävä on heidän erilaisuutensa syvä lähde. Mutta mitä on se miesten erilaisuus, joka tarjoaisi heidän identiteetilleen peruskallion – sellaisen jonka myös naiset hyväksyisivät? Ehkä sen muodostaa edelleen maskuliininen taipumus jäsentää ja hallita kokonaisuuksia – tällä kertaa tosin naisia aliarvioimatta ja valtaa itseisarvona – mutta sen selkiytyminen ja hyväksytyksi tuleminen saattaa vaatia vielä vuosikymmeniä.

Keskinäiseen kunnioitukseen perustuva tasarvo ja aito kumppanuskulttuuri eivät synny helposti eikä säännöksin tai sopimuksin. Mikään miesten nöyrytyminen ei myöskään siihen johda. Tarvitaan molempien sukupuolten tietoisia ja sitkeitä ponnistuksia toistensa kunnioittamisen hengessä. Miesten on tässä vaiheessa opittava ymmärtämään ja hyväksymään naisten uho, milloin sitä esiintyy, historiallisen saatavan perimisessä syntyvinä ylilyönteinä. ■

Valtuuston syyskokous 2003

Miessakit ry:n valtuusto kokoontui syyskokoukseensa 22.11.2003 Helsingissä. Kokouksessa valittiin hallituksen puheenjohtaja vuodelle 2004 sekä hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle. Kokouksessa vahvistettiin myös toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2004. Seuraava teksti on lyhennelmä Miessakit ry:n tulevan vuoden toimintasuunnitelmasta.

Miessakit ry:n yhdeksännen toimintavuoden päätavoitteet ovat Miesten kesken ja Kaski Finland –projektien käynnistäminen/jatkaminen, perheväkivaltatoiminnan jatkuvuuden turvaaminen, talousperustan ja –seurannan vahvistaminen, sekä koulutustoiminnan ja jäsenpohjan laajentaminen.

Miesryhmätoiminta

Miessakit ry aloitti miesryhmätoiminnan kehittämisen RAY:n projektiavustuksen myötä vuosina 1996-1998. Miesryhmätoiminnan perusmuoto luotiin ko. projektin aikana ja toimintaa on ylläpidetty vapaaehtoisvoimin viimeisten vuosien aikana. Toiminnan kautta saadun kokemuksen perusteella on käynyt ilmeiseksi, että yhteiskunnassamme on voimakkaasti kasvavaa kysyntää miehille suunnatuista erityispalveluista - miesryhmätoimintaa toivotaan osaksi useita erilaisia kolmannen sektorin toimintoja ja mieserityisen ryhmätoimintaosaamisen koulutustarpeet ovat kasvaneet. Edellä mainitulta pohjalta Miessakit ry on kehittänyt Miesten kesken –projekti suunnitelman vuosiksi 2004-2008, johon perustuva avustushakemus jätettiin RAY:lle toukokuussa 2003.

Haetun projektiavustuksen toteutuminen mahdollistaisi miesryhmätoiminnan pitkäaikaisen, määrätietoisen kehittämisen ja laajentamisen. Mikäli projektirahoitus ei toteudu, jatketaan toiminnan ylläpitämistä vapaaehtoisvoimin ja samalla toimintavuoden päätavoitteeksi muodostuu rahoituskanavien

edelleen kartoittaminen ja projektiperusteiden hionta. Toimintavuonna pyritään tällöin myös toteuttamaan niitä projektin sisälle kirjoitettuja kehityssuunnitelmia, jotka ovat mahdollisia pienemmässä mittakaavassa.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Miessakit ry:n yksi pisimpään jatkuneista toimintamuodoista on ollut säännöllisten Miesfoorumien järjestäminen. Näissä kaikille avoimissa alustus- ja keskusteluilloissa käsitellään erilaisia ajankohtaisia asioita miesnäkökulmasta. Miesfoorumien teemoja nostetaan myös julkiseen keskusteluun mm. ennakkotiedotuksen ja alustuksista kootun kirjallisen materiaalin avulla. Vuonna 2004 järjestetään kahdeksan Miesfoorumi -tilaisuutta yhdistyksen koulutussalissa Helsingissä ja kehitetään yhteyksiä muille paikkakunnille yleisötilaisuuksien järjestämiseksi.

Yhdistyksemme aktiivit vaikuttavat kukin tahollaan yhteiskunnallisissa asioissa ja pyrimme vaikuttamaan miesnäkökulman esiin tuomisessa myös Tasa-arvoasian neuvottelukunnassa. Muita keinoja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ovat erilaiset tiedotteet ja artikkelit, julkisen viestinnän käyttö, URHOn verkkoversion kehittäminen sekä kustannustoiminta. Miessakit ry käynnisti vuonna 2002 Miessakit ry:n julkaisuja –sarjan, joka on yhdistyksen kustannustoiminnan perusta. Toimintavuonna kartoitetaan mahdollisuuksia 1-3:n julkaisun kustantamiseen.

Perheväkivaltatoiminta

Perheväkivaltatoiminta on Miessakit ry:n toimintoista selkeästi kehittynein. Jo usean vuoden ajan käytössä ollut toimintamalli vastaa hyvin toiminnan perustarkoitukseen. Vuoden 2004 tärkeimpinä tavoitteina perustoiminnan ylläpitämisen lisäksi voidaan pitää 1) kehitystyötä, jonka tavoitteena on turvata työn jatku-

vuus uusia työntekijäsukupolvia ajatellen ja 2) koulutustoiminnan perusteiden laatimista, jonka myötä kertynyttä osaamista voidaan tarjota muille kolmannen sektorin toimijoille. Tällä hetkellä miesten parissa perheväkivalta-työtä tekee kolme kokopäiväistä työntekijää, joiden palkkaus- ja toimintakulut on katettu RAY:n kohdennetulla toiminta-avustuksella. Vuodelle 2004 haetaan RAY:ltä jatkoa tälle avustukselle.

Kaski-Finland –projekti

Miessakit ry toteutti vuosina 2001-2002 vuoden mittaisen *Velkaisten miesten kuntoutumishjelma* -kehitysprojektin, johon osallistui kymmenen espoolaista, laman aikana konkurssin tehnyttä, ylivelkaantunutta miestä. Pilotti onnistui hyvin ja sen tulokset ovat rohkaisevia. Pilottiin osallistuneet perustivat Kaski-ryhmä ry:n, joka jatkaa pilotissa alkannutta toimintaa. Pilotista tehtiin seurantatutkimus, jonka tulosten pohjalta rakennettiin velkaisten miesten kuntoutumismalli eli Kaski-malli, joka on valtakunnallisesti monistettavissa yleiseksi malliksi kaikille ylivelkaongelman kanssa kamppaileville. Kaski-mallin valtakunnallisen monistamisen mahdollistamiseksi Miessakit ry on laatinut yhteistyössä useiden yhteisöjen ja yritysten kanssa Kaski-Finland –projektisuunnitelman, jonka toteuttamiseksi on haettu RAY:ltä projektirahoitusta vuosille 2004-2008. Projekti käynnistettiin 1.9.2003 määräaikaisena vuoden 2003 loppuun asti Kirkkohallituksen avustuksen turvin.

Koulutustoiminta

Miessakit ry on tähänastisen toimintansa aikana toteuttanut muutamia erilaisia kursseja ja koulutuksia. Vuonna 2004 tarjontaa luodaan säännöllisemmäksi ja laajemmaksi. Koulutuskokonaisuudet voivat pitää sisällään erilaisiin aiheisiin pohjautuvia lyhytkursseja,

kolmannen sektorin toimintahenkilöstölle ja yhteisöille suunnattuja koulutuksia ja seminaareja, sekä yhdistyksen omaa toimintaa tukevia koulutuksia, kuten ryhmänohjaajakoulutusta. Kouluttajina voivat toimia ulkopuoliset osaajat ja yhdistyksen oma henkilöstö ja aktiivit.

Yhdistyksemme toiminnan tärkein tukija on vuodesta toiseen ollut Raha-automaattiyhdistys. Vuoden 2004 lopullinen toimintasuunnitelma ja talousarvio tarkennetaan RAY:n avustuspäätöksen (julkaistaan 19.12.2003) pohjalta hallituksen kokouksessa 8.1.2004. ■

Miessakit ry HALLITUS 2004

Puheenjohtaja

tutkimusprofessori Matti Rimpelä

Jäsenet

johtaja Martti Esko
tutkimuspäällikkö Juhani Iivari
toimitusjohtaja Juha Koiso-Kanttila
merk., valt.yo. Samuli Koiso-Kanttila
toimittaja Tapani Niemi
tutkija Ralf Sund
tutkija Jarko Tirkkonen
diplomi-insinööri Pekka Virtanen

Mieshoitajat eivät saa rakastaa potilaita

Teksti ja kuvat: Jarmo Lindholm

Espoolaisille sosiaali- ja terveydenalan miehille järjestettiin miesseminaari perjantaina 7.11.2003. Naisvaltaisessa työyhteisössä miehet hakivat toisiltaan tukea kestääkseen kovassa kilpailussa naisten kanssa. Miehet ovat vähemmistö. Naiset enemmistö. Enemmistön ehdoilla työskentely on haastavaa, ja siksi miehet kokoontuivat yhteen ja purkivat naisten nostattamia paineita. Seminaariin osallistui sairaanhoitajia, sosiaalityöntekijöitä kuin myös päiväkodin henkilöstöä.

Kaijus Varjosen avaama miesseminaari järjestettiin kolmannen kerran Espoossa työskenteleville, sukupuolelleen epätyypillisen ammatin valinneille miehille. Työn erityispiirteitä ovat kovat leimat, joita vastaan mies joutuu taistelemaan pärjätäkseen esimerkiksi sairaanhoitajana. Miestyöntekijät voivat kokea vaiettuja miespaineita, häneltä vaaditaan miehille tyyppistä käytöstä, vaikka hän ensisijaisesti haluaa toteuttaa ammattitaitoaan. Kun miestä tyytätään, hänen oletetaan ole-

van naisia loogisempi, suurpiirteisempi tai lihaksikkaampi. Siksi hän yllättäen voi löytää itsensä ammatinvastaisesta työstä. Hoitotyön sijaan hän joutuu todistelemaan miehisyytään naiskollegoille. Sen sijaan, että hän saisi huolehtia potilaista, hän kantaa raskaita esineitä, ammatillisen vuorovaikutuksen ja tunteiden puhumisen sijaan vaaditaan loogisia päätelmiä, tai pahimmillaan vaikenemista ja yksinäisyyttä.

Syrjäytykö miessairaanhoitaja jo ensimmäisenä työpäivänään?

Työyhteisö voi syrjiä miehiä monin hienovaraisin keinoin. Uusi työntekijä voi huomata monen vuoden koulutuksen valuvan hukkaan. Ammattitaidon tai koulutuksen sijaan työyhteisö vaatii koulutuksen vastaista työpanosta. Hänelle ei puhuta kuten naistyökavereille. Siksi miehet tarvitsevat tukea toisiltaan. Jotta miessairaanhoitajat, -sosiaalityöntekijät ja muut naisenemmistössä työtään tekevät miehet saavat toteuttaa tärkeää työtään ilman su-

kupuoleensa kohdistettuja rajoitteita, he tarvitsevat ammattiveljiään. Mikäli tukea ei löydy, moni lopettaa, osa lannistuu. Epätyypilliseen ammattiin sijoittautunut mies ei jaksaa, paineen alla työ voi kärsiä naistyöntekijöiden epäammattimaisista vaatimuksista. Moni lopettaa työn, moni nousee kuin raketti päälliköksi sen sijaan että saisi tuntea olevansa hyväksytty osa peruspalvelua tuotavaa joukkoa.

Monet forumin miehet olivat osansa tyytyväisiä, he eivät kokeneet olevansa millään tavoin syrjittyjä,

sillä he olivat sopeutuneet työyhteisöön. Moni koki naisten yleisen alistamisen suuremmaksi ongelmaksi kuin omat yksityiset, ammatilliset ongelmansa. Naisten kokemat ongelmat, kuten vaikkapa perheväkivalta, tuntui kipeämmältä ongelmalta kuin mieskollegan syrjäytyminen. Seminaarin aamupäivän luennoitsija *tutkimusprofessori Matti Rimpelä* nosti esiin näkökulman, joka varmasti yllätti heidät. Kun suuressa sairaalassa on hyväksyty osaksi porukkaa, niin miehen ammatillinen identiteetti muuttuu näkymättömästi. Hänen mukaansa ammatillinen hyvinvointi ja sen osaaminen on instituutio. Instituutiossa naisosaaminen dominoi. Työyhteisöön sopeutuneet miehet siis ovat sulautuneet osaksi valtavirtaa. He toteuttivat ammattitaitoaan naisten ehdoilla.

Miesgeenit ovat yhtä hyviä!

Hyvinvoinnin naisosaaminen nostatti ristiriitaisia mielialoja seminaarilaisten kesken. Yleisökeskustelussa nostettiin esille mahdollisuus, että miesgeenit vaikuttavat hyvinvoin-

tiosaamiseen. Tällöin miestyöntekijät toimisivat naisvaltaisen instituution sisällä yksin, he ovat itsenäisiä, heidän sukupuolinen osaamisensa lisäisi osaamista; miehuus parantaa suhdetta asiakkaisiin, erityisesti miesasiakkaisiin. Isyysvalmennukseen osallistuneet hoitajat olivat kokeneet sukupuolensa haitan sijaan etuna. Mutta Rimpelän mukaan potilasta ei saa rakastaa. Häneen ei saa samaistua, sillä ammatillinen suhde merkitsee rakastumisen, samaistumisen sijaan välittämistä. Välittäminen on taitoa. Välittäminen merkitsee ammattitaitoon pohjautuvaa suhdetta.

Työntekijän ammattitaito ja hänen sukupuoli ovat täysin eri asia. Miehillä on siis ammatillisesti aivan yhtä hyvät geenit kuin on naistryöntekijöillä, vaikkakin työyhteisö voi olla siitä eri mieltä. Vähemmistöön

kuuluva miessairaanhoitaja osaa yhtä hyvin hoitaa naispotilasta kuin enemmistöön kuuluva nainen miespotilasta. Kun miehet tukevat toisiaan työkavereina, niin silloin on tärkeää kannustaa ammatilliseen kehittymiseen. Espoossa kolmannen kerran järjestetty miesseminaari pyrki löytämään vastauksia nimenomaan miesten väliseen yhteistyöhön naisennemistöisessä työyhteisössä. ■

GLÖGILLE SAKKEIHIN!

Jäsenistöä kummunneen toiveen johdosta kutsumme näin Joulun alla teidät kaikki nauttimaan glögitarjoilusta ja vapaamuotoisesta keskustelusta tänne pääkallopaikalle
18.12.2003 klo 15-20.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset:
Tomi Lindfors, puh 09 612 6620
sähköposti tomi.lindfors@miessakit.fi

TERVETULO!

Valtuuston valinta kaudelle 2004-2005

Miessakit ry:n päätösvaltaa käyttää yhdistyksen jäsenten valitsemista valtuutetuista koostuva valtuusto. Valtuusto valitaan joka toisen vuoden tammikuussa järjestettävällä jäsenäänestyksellä (valtuuston toimikausi on siis kaksi vuotta). Valtuustoon valitaan vähintään kymmenen ja enintään neljäkymmentä jäsentä.

Valtuusto kokoontuu yhdistyksen sääntöjen mukaisesti kaksi kertaa vuodessa: keväällä valitaan valtuuston puheenjohtajat alkaneelle kalenterivuodelle ja vahvistetaan edellisen vuoden tilinpäätös toimintakertomuksineen, syksyllä vahvistetaan tulevan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä valitaan hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet erovuoroisten tilalle.

Miessakit ry:n valtuusto kaudelle 2004-2005 valitaan seuraavasti:

1. Ehdokasasetteluaika 8.12.2003-23.1.2004

Yhdistyksen jäsenet voivat tehdä ennakkoehdotuksia valtuustoon valittavista henkilöistä koko ehdokasasetteluajan. Ehdokkailta tulee olla suostumus tehtävään. Ehdotukset (ehdokaan nimi ja yhteystiedot) voi ilmoittaa yhdistyksemme toiminnanjohtajalle Tomi Timperille, puh. 09-61266211, sähköposti tomi.timperi@miessakit.fi. Ehdokkaista pidetään yllä reaaliaikaista listaa yhdistyksemme internet-sivuston Jäsenet -osiossa.

2. Valtuuston valinta yhdistyksen kokouksessa 23.1.2004

Kokouksessa yhdistyksen jäsenet esittävät ehdotuksensa valtuuston jäseniksi kaudelle 2004-2005. Valtuuston valinta suoritetaan enemmistövaalina, jossa äänivaltaisia ovat kaikki paikalla olevat yhdistyksen jäsenet.

TERVETULOA MUKAAN
VAIKUTTAMAAN!

Miessakit ry

KUTSU JÄSENISTÖLLE YHDISTYKSEN KOKOUKSEEN

Aika

23.1.2004 klo 17-18

Paikka

Helsinki, vahvistetaan tarkemmin ilmoittautumisen yhteydessä

Aihe

Valtuuston valinta kaudelle 2004-2005

Ilmoittautumiset

16.1.2004 mennessä toimistoon
puh. 09-6126620,
sähköposti miessakit@miessakit.fi

HUOM! Ennen kokousta samassa paikassa pidetään yhdistyksemme järjestämä avoin ja maksuton iltapäiväseminääri, jossa käsitellään väkivaltatematikkua Sosiaali- ja terveysministeriön kansallisen lähisuhdeväkivalta -ohjelmavaiheen pohjalta. Seuraa tarkempaa ilmoittelua yhdistyksemme nettisivuilla osoitteessa www.miessakit.fi.

Kursseja ja koulutusta

VIHAKOULU MIEHILLE

Tarkoitus

- syventää itsetuntemusta; tukea vuorovaikutustaitoja; vahvistaa voimavaroja; kohdata suuttumisen, vihaisuuden ja ärsyntyneen eri tasot, ilmenemismuodot ja asenteet; pyrkiä jäsentämään vihanhallinnan keinoja käytännössä; kartoittaa tarpeita ja asenteita vihaisuuden alta; rohkaista omakohtaisten tunteiden tunnistamiseen ja ilmaisuun, sekä hallintaan; hahmottaa pari- ja ihmisuhteissa myönteisiä dialogi-, vuorovaikutus- ja toimintamalleja

Työtavat

- rentoutusharjoitukset; luovat ryhmätyöt; kartoitus- ja jäsenystehtäviä; simuloitua demonstraatioita; avoin keskustelu; huumori ja komiikka

Vetäjä

Työyhteisökouluttaja Turo Herala. Vetäjällä 16 vuoden kokemus ryhmien vetämisestä. Hänellä on draamatyötapojen ja teatterialan kokemusta, samoin NLP ja logoterapia koulutustaustaa. Turo Herala käyttää mahdollisesti myös teatterialan assistentteja kurssin aikana teemojen havainnollistamiseen.

Yleistä

Kurssilla ei tarvitse osallistua toiminnallisiin harjoituksiin – pelkkä läsnäolo siis riittää. Kurssi ei edellytä osallistumista kaikkiin neljään tilaisuuteen. Ryhmän koko 10-20 miestä.

Ajankohta

Vuonna 2004 neljä arki-iltaa klo 18-21
Illat: 12.1., 19.1., 26.1. ja 2.2.2004

Hinta

20 €/ilta

Paikka

Miessakit ry, Annankatu 16 B 28, Helsinki

Ilmoittautuminen

Miessakit ry, Tomi Lindfors puh. 09-612 6620
sähköposti tomi.lindfors@miessakit.fi

Hei miehet, perustakaamme

PATIKKASAKKI!

Tämä ryhmä toimii aidossa mies-sakkihengessä, mutta kokoontuu harvemmin, ehkä 5-6 kertaa vuodessa. Tapaamisiin käytetään kokonainen päivä tai viikonloppu ja niiden olennainen osa on liikkuminen luonnossa. Aikaa varataan myös miehenä olemista pohtivalle keskustelulle. Kohdealueina ovat sopivalla etäisyydellä sijaitsevat retkeilymaastot. Joskus voisi ulottaa retken Lappiin, tai jopa vielä kauemmas – jos on miehessä menijää..

Ota yhteys, niin suunnitellaan ensimmäinen patikka, tai lumen aikana hiihtoretki. Siitä sitten voidaan jatkaa toiminnan ideointia.

Risto Railo

puhelin

09-805 5249,

050-571 9928,

sähköposti

risto.railo@kolumbus.fi

Kursseja ja koulutusta

RYHMÄNOHJAUKSEN PERUSTEET

Aika (kurssi pidetään kaksi kertaa vuonna 2004)

Kurssi 1: kahdeksan arki-iltaa klo 18.15-21.15

19.2., 26.2., 4.3., 11.3., 18.3., 25.3., 1.4. ja 15.4.

Kurssi 2: Neljä koulutuspäivää klo 9-16

21.8., 22.8., 28.8. ja 29.8.2004

Paikka

Miessakit ry, Annankatu 16 B 28, Helsinki

Osallistujat

10-12 miestä

aiempaa koulutusta/kokemusta ei tarvita

Tavoite

Osallistujat saavat koulutuksen ryhmänohjauksen ja ryhmädynamiikan perusteista sekä välineitä miesryhmien kanssa työskentelyyn. Koulutuksen jälkeen koulutetuilla on mahdollisuus oman ryhmän kasaamiseen Miessakit ry:n miesryhmätoiminnan puitteissa sekä osallistumiseen pääkaupunkiseudun ryhmänohjaajien säännöllisiin tapaamisiin, joissa käydään läpi ryhmien vetämisestä saatuja kokemuksia ja niistä heränneitä kysymyksiä.

Menetelmä

Koulutuksessa käytetään toiminnallisia menetelmiä ja osallistujat työskentelevät myös henkilökohtaisella ja kokemuksellisella tasolla.

Sisältö

1. Ryhmän vaiheet (aloittaminen, kehittyminen, lopettaminen)
2. Ryhmäroolit
3. Ohjaajan roolimatriisi ja ohjaajana kehittyminen
4. Ryhmäilmiöitä
5. Miesryhmän erityislaatu (erilaiset miesryhmät, harjoituksia, miesten jutut)

Hinta

250 eur

Miessakkien jäsenet -20 %, jäsenhintaisia paikkoja rajoitetusti

Kouluttaja

Eero Julkunen, FK, PDO

Ilmoittautumiset

Miessakit ry, Tomi Lindfors, puh. 09-6126620

sähköposti tomi.lindfors@miessakit.fi

Kursseja ja koulutusta

MIESTEN KASVURYHMÄ TOIMINNALLISIN (PSYKODRAAMA) MENETELMIN

liikumme miehenä olemisen ja elämän peruskysymysten äärellä

Kuusi kertaa kokoontuvassa ryhmässä syvennymme jokaisella kerralla eri teemaan. Ennalta valittujen teemojen rinnalle kukin osallistuja voi myös tuoda oman tärkeän aiheensa.

Teemat

- isäsuhteeni, äitisuhteeni, parisuhteeni, miesidentiteettini nyt ja tulevaisuudessa, liittymiseni tai liittymättömyyteni (elämään, toisiin ihmisiin, ryhmiin, itseeni, jne.), selviytymiskeinojeni (strategiani) tarkastelua; uusien löytämistä, SINUN teemasi

Mitä psykodraama on ja mitä se ei ole

Psykodraama (pd) on keino käsitellä konkreettisesti elämän peruskysymyksiä. Pd ei ole esiintymistä tai teatteria, siinä mielessä nimi on harhaanjohtava. Pd on yksi tehokkaimmista tavoista lisätä itsetuntemusta, työstää vanhoja traumoja, eheyttää ihmissuhteita ja lisätä kykyään vastata elämän haasteisiin. Pd:ssa konkretisoidaan tarkasteltavia asioita tai ihmissuhteita mm. roolien ottamisella. Pd:ssa korostuu tässä ja nyt tapahtuva toiminta. Ryhmässä työstämme teemoja keskusteluin ja psykodraamalla. Jokainen voi osallistua siinä määrin kuin itse on siihen valmis.

Kurssin rakenne

Kurssipäivät: 17.1, 21.2, 13.3, 3.4, 8.5 ja 5.6.2004.

Työskentelyaika: 9.00 – 17.00 sisältäen ruokatunnin.

Paikka: Helsinki, tarkennetaan ilmoittautumisen yhteydessä

Hinta

360 €

Työttömät, opiskelijat ja eläkeläiset -5 %

Miessakkien jäsenet -20 %, jäsenhintaisia paikkoja rajoitetusti

Maksu mahdollisuus suorittaa sopimuksen mukaan

Kenelle tarkoitettu?

Kurssimme soveltuu kaiken ikäisille omasta kasvustaan ja hyvinvoinnistaan kiinnostuneille miehille. Jokaisen ilmoittautuneen kanssa sovimme kahdenkeskisen haastatteluajankohdan ennen kurssin alkua.

Ohjaajat

Jouni Linnankoski (sos.kasvattaja) 050 4607 160

Jani Roman (TRO, DI, joogaopettaja) 0500-762 772,
jani.roman@zingcompany.com

Ilmoittautuminen Miessakit ry, Tomi Lindfors puh. 09-612 6620,
tomi.lindfors@miessakit.fi

Mukaan miesryhmään

Miessakit kutsuu miehiä koko maassa paikallisiin vuorovaikutusryhmiin, joissa keskustellaan mieheydestä ja miehen roolista ja vaihdetaan kokemuksia muiden kanssa. Mikäli haluat lisätietoja ryhmien toiminnasta tai haluat mukaan ryhmään, ota yhteyttä!

Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen + KOKO SUOMI

Tomi Lindfors / Pertti Andersson

Puh. 09-612 6620

tomi.lindfors@miessakit.fi / pertti.andersson@miessakit.fi

Joensuu

Onni Voutilainen

Puh. 050 365 6138

onni.voutilainen@jns.fi

Lahti / Päijät-Häme

Timo Tikka

Puh. 03-780 1421 / 040 552 3310

timo.tikka@phnet.fi

Somero

Voitto Vieraankivi

Puh. 050 566 4116

voitto.tiimivalmennus@surfeu.fi

Kuopio / Itä-Suomi

Raimo Reinikainen

Puh. 0400 881 166

andracon@hotmail.com

Turku

Esko Vierikko

Puh. 040 503 3891

esko.vierikko@utu.fi

Hyvinkää

Veikko Korhonen

Puh. 040 567 4600

veikko.korhonen@hyvinkaa.fi

Tampere

Simo Ollila

Puh. 03-214 9029

tremies@saunalahti.fi

www.saunalahti.fi/~tremies

Jyväskylä

Jarmo Lindholm

Puh. 040 734 4627

kullervokustannus@hotmail.com

Vihti

Markku Kedrin

Puh. 09-222 5313 / 040 545 7091

markku.kedrin@kolumbus.fi

Nurmijärvi

Seppo Laakso

Puh. 09-8789 9658 / 09-250 1310 /

050 511 7725

laakso.seppo@kolumbus.fi

Hämeenlinna

Alpo Alhonsalo

Puh. 050 563 3719

alpo.alhonsalo@ymparisto.fi

TALKOOT MIESSAKEISSA

Järjestämme toimitiloissamme talkoot lauantaina 6.3.2004 klo 12-16. Tarkoituksena on suorittaa erinäisiä toimitilojemme huoltotoimenpiteitä ikkunoiden pesusta varastojen siivoamiseen. Tarjoamme talkooporukalle sapuskat!

Tervetuloa mukaan!

Ilmoittautumiset:

Tomi Lindfors

puh. 09-6126620

sähköposti tomi.lindfors@miessakit.fi